

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare

Maiestatea Sa Imperătesa-Regină Elisabeta.

Întregă lumea civilisată s'a indignat de fapta criminală săvârșită pe pământul Elveției libere, și indignațiunii acesteia i-s'a dat expresiune în presa europeană.

Este fără păreche acest omor chiar și în cronica asasinatelor celor mai ordinare.

Anarchismul s'a conjurat să răstörne ordinea din statele civilisate, și dacă cu asemenea cruzime și orbă cutezantă își face meseria, atunci nu e mirare, că chiar și cei mai mari aderanți ai teoriei contra pedepsei de moarte, se clatină în convingerile lor, și e'r luarea de cele mai extreme mijloce de apărare contra anarhiștilor.

Indignațiune generală a stîrnit acest omor fără păreche, dară pe lângă indignațiunea cea mare, pretutindenea s'au manifestat cele mai pronunțate semne de condolențe pentru persoana prea înaltă a Maiestății Sale împăratului-rege, pentru familia adânc cercată și pentru membrii casei domnitoare.

La locul prim inimile miliónelor sbóră spre castelul din Schönbrunn, unde greu lovit de sorte jelesce Maiestatea Sa, prea bunul nostru monarch.

La acest om greu cercat de sorte se opresc ochii inimei noastre, căci el este părintele nostru al tuturor, și de sorte lui e legată sorte a miliónelor din monarchia austro-ungară.

Sunt nepătrunse căile prevedinței și tainele ei nime nu le-a putut străbate.

Consternați stăm înaintea lucrurilor întemplate, și nu cutezăm să ne întrebăm: pentru ce a trebuit să ne victimăm acestui crâncen atentat împărătesa-regină, care nu a turburat cerurile anarhiștilor?

Pentru ce a trebuit să vină o asemenea jale asupra mult cercatului monarch, care în tómnă această era chemat să-și serbeze jubileul de ani 50 dela suirea sa pe gloriosul tron al Habsburgilor?

Dumneșeu căreă pre cela ce-l iubește.

Avem modele în istoria biblică despre ómeni tari în credință, cari nici între cele mai grele încercări nu și-au perdut credința în Dumnezeu, ci la tóte au răspuns cu cuvintele: „Domnul a dat, Domnul a luat”.

Cetind despre tária de suflet și resignațiunea, cu care Maiestatea Sa monarchul nostru s'a supus și în acest cas tragic vocii lui Dumnezeu, ne revocăm în memorie modelul din biblie cu dreptul Iov, care n'a cărtit în proțiva lui Dumnezeu, ci cu eroism a suferit tóte încercările.

Popórele monarchiei cu sufletul și cu gândul sunt în jurul bătrénului împărat și rege, căruia i-a fost dat să goléscă întreg paharul amărăciunii.

La dîle bune, la dîle grele, la dîlele de veselie ca și cele de durere, poporul român cu devotament s'a apropiat de tron, spre a-și manifesta loialitatea și alipirea sa, precum și credința nestrămutată.

Cu asemenea devotament ne apropiem și acuma de tron, de pe care o mîmă ucigăsa a răpit steaua cea strălucitoare, pe Maiestatea Sa regină; cu devotament ne apropiem de Maiestatea Sa, mult cercatul împărat și rege, și-i aducem durerea inimei noastre.

O facem această ca biserică, care sub scutul puternic al Maiestății Sale și-a recăstigat autonomia și și-a desgroțat vechia metropolie, o facem cu umilință fiéscă și cu rugăciunea, ca bunul Dumnezeu să nu se depărteze dela inima împăratului.

„Pus'a pe capul lui cunună de petrá scumpă, viétă a cerut dela Domnul, și i-a dat lui”.

„Veseliu-l'a pre densusul întru bucurie cu fața sa, că împăratul a nădăjduit spre Domnul și întru mila celui Preainalt nu sa clătit”.

Ca pre bunul Iov Dumnezeu puterilor din nou a cercat, greu a cercat pe bunul nostru împărat.

Cu lacrimi în ochi ridicăm glasul nostru spre ceruri:

„Să nu întorci fața dela sluga ta!”
„Dómné mântuesce pre Împăratul și ne audă pre noi, óri în ce dî Te vom chema”.

Cu Psalmistul strigăm noi ađi:
„Dómné tária ta dá-o împăratului!”

În jurul catafalcului

M. S. Impărătesei-Regine Elisabeta.

Circularele archiereilor.

Tributul de pietate, pe care venerabilul nostru consistor archidiecean gr.-or. s'a grăbit a-l aduce memoriei augustei repozate, prin ordinele date prin circularul publicat de noi în numărul trecut, — n'au întârziat a-l aduce, pre cum aflăm, nici alte corporațiuni conducătoare bisericesti, anume consistorul diecesan din Arad, episcopul dela Lugoj, și ceilalți.

Primatele catolic din Strigoni, Vaszary Kolos, a trimis, cu date de 11 Sept. un circular cătră toți păstorii sufletesti din archidieceasa sa.

Dă ordin, ca trei zile nainte de înmormântare, în fiecare sară să se tragă la tóte bisericile și capelele, clopotele câte o jumătate de óră, iar în ziua înmormântării să se celebreze serviciu divin funebru; scólele în

ziua înmormântării să stee închise; iar după rugăciunea din ziua de înmormântare, tinerimea școlară să se adune în scóla, unde să i-se explice însemnătatea durerósei zile.

Participările la înmormântare.

Tóte corporațiunile mai mari ale țerii își vor trimite deputațiuni la Viena, pentru a participa la înmormântare și a depune cununi.

Pregătirile de participare în Austria sunt fórt întinse. Orașele în adunări extraordinare au decis depunerea de cununi și trimiterea de deputațiuni.

Budapesta va fi reprezentată prin o deputațiune de 10, cu primarul în frunte. Iar în orașul însuși, în ziua înmormântării tóte oficiile și școlile vor fi închise. Pe strade vor arde lampe și candelabre de doliu și sticlele lampelor vor fi învăluite în vél negru. Cât va ținea înmormântarea (după informațiile ce vor veni din Viena), la tóte bisericile din capitală se vor trage clopotele.

Doliul armatei

Comandele militare, atât comune, cât și teritoriale (honvezime), nici în ziua a treia după mórtea Impărătesei-Regine, n'au fost dat îndrumări speciale miliției, privitor la felul, cum să-și manifeste adâncul doliu ce simte. Cauza se esplică astfel: La cazuri de mórte în familia domnitoare, M. Sa Împăratul era totdeauna, care însuși făcea tóte dispozițiile de lipsă, prin ministrul de războiu și prin miniștrii de honveđi. De astă dată M. Sa, greu abătut, n'a făcut în primele zile nici o dispoziție, iar miniștrii încă au dorit, ca în profunđa sa durere primă, să-1 cruțe de amintirea datorinței triste, de a face dispoziții acum sunt a să da ultimele onoruri augustei sale soții.

Pentru aceea primele dispoziții din partea comăndelor militare s'au dat abia Marți, în ordinele de dî, prin care s'a dispus, ca musicile militare, până la alt mandat, nu au să mai cânte nici în serviciu, nici în afară de serviciu, etc.

Manifestarea congregațiilor.

Congregațiile comitatense au început a fi convocate în ședințe extraordinare pentru a-și manifesta doliul față de dureroasă tragedie, și a trimite deputațiuni la înmormântare.

Comitetul municipal al comitatului Sibiu ține din incidețul repausării Maiestății Sale împărătesei, ađi în 15 Septembrie 1898 la 12 óre m. în sala cea mare din palatul comitatens, o serbare funebă.

Comitele comitatului Brașov a conchemat pe 20 Sept. n. congregație extraordinară comitatensă, pentru a exprima printr-o adresă jalea adâncă din incidentul morții Maj. Sale Reginei.

Congregația comit. Arad e convocată, în același scop pe 15 Sept.; a comit. Vas e conchemată pe 19 Sept.; a comit. Șarosh pe 17 Sept.; comit. Torontal a ținut deja

în 13 congregație, hotărînd între altele, ca 6 săptămâni în tóte trebile oficióse să se foloséscă numai sigil negru.

Etc. etc.

Doliul Croației.

Pentru Croația și Slavonia s'a ordonat în 12 Sept. n. doliu general într-o ședință a guvernului țerii.

Capitala Zagreb a ținut o adunare extraordinară a reprezentanței sale în 13, manifestându-și jalea.

Condolența Brașovului.

Reprezentanța orașului Brașov a ținut Lumi ședință, în care primarul orașului a ținut o pătrunzătoare cuvîntare, arătînd indignarea și durerea neamărginită a populației Brașovului, pricinuită de asasinarea împărătesei regine Elisabeta.

Reprezentanța a luat o decizie, în care exprimă Maj. Sale Monarchului condolența orașului și indignarea față de atentat.

Același lucru îl fac, mișcate, mulțime de alte orașe din țară.

Rana de mórte.

Sectionarea oficióasă săvârșită în Geneva asupra trupului augustei mórte a constatat următoarele:

Rana cauzată de unealta ucigăsa, a fost adâncă de 8 1/2 centimetri, iar lată de 2 1/2 cm, deci abia observabilă în lățimea sa. A străbătut prin pept rupend cósă a 4-a, a trecut prin plămână și a străpuns inima, ieșind prin ceealaltă parte a ei!

A fost peste putință încunguiurarea morții. Mórtea a fost ușoră, cauzată fiind de scurgerea înceată de sânge în lăuntru, care nu e împreunată cu dureri!

În celula asasinului.

Asasinul criminal, e de un cinism ne-bun. Continuu cântă în celula sa, și strigă că nu-i pare rău de fapta săvârșită, și că e fericit că planul i-a reușit după dorință.

Când i-au arătat, la judele, pila cu 3 dungi găsită, a răspuns:

— Firește că asta am implântat-o în împărătesa! De aceea am ales-o pe asta, că e arma cea mai sigură și mai primejdiosă, (căci nu taie frumos, să mai poți încheia rana, ci rupe de nu se mai vindecă cu una cu două!) Am pregătit-o anume pentru scopul acesta!

Arestările.

În 12 Sept. au arestat în Lausena (Elveția) 10 ómeni, ce au fost bănuți de prietini ori ortaci și soți de „principii” ai lui Luccheni, avînd știre de planul lui.

Nepăzită.

Virieux, șeful poliției cantonului Waad, a comunicat între altele autorităților, că el știind de petrecerea augustei Dómné în părțile locului, a dispus, ca mai mulți po-

liști să o păzescă peste tot locul. Dar M. Sa Impăratăsa observând paza polițială, a pretins să fie lăsată în pace! — I-au făcut pe voe, și așa a ramas singură, de s'a putut întâmpla atentatul.

M. S. Impăratul-Rege.

E foarte abătut, foarte zdrobit. Vădând mulțimea de adrese de condolență și mângăiere, ce-i vin dela toți monarhii și capii bisericilor, și dela papa, cu lacrimi în ochi a observat:

Da, pentru-că totă lumea a știut ce mult ne-am iubit noi!

Iar o telegramă de Marți din Viena spune: Impăratul a plâns ați foarte mult! A însărcinat pe principele Francisc Ferdinand, să dea el răspunsuri la unele condolențe mai importante.

De altfel M. Sa e destul de tare și în-grijesce însuși de afacerile urgente de stat, ca acelea să nu stea în loc pentru a sa durere.

Catafalcul în Geneva.

De luni dela amiaz începând, trupul rece al Impăratesei nu mai zăcea în simplul pat de hotel, ci după îmbalzamare a fost pus pe un catafalc splendid, într'un prețios sicriu, așezat în sala cea mare a hotelului, prefăcută în capelă mortuară.

Sala a fost îmbrăcată în postav negru stropit cu stelute argintii și ornată bogat cu plante sudice. În jurul catafalcului luminări și călugărițele cufundate în rugăciuni.

Aducerea acasa.

În 12 Sept. n. s'era a plecat din Geneva trenul, care aduce corpul răposatei. Cupeul regal de doliu e încunjurat cu grătar negru de fer. Cupeul e splendid, având loc pentru sicriu și suită. Prin 2 uși mari de sticlă se poate vedea în lăuntru. Din lăuntru păreții sunt căptușiți cu postav negru și verde.

La mijloc, sicriul pe un pedestal.

Lampe cu oleu luminează carul.

Azi, Joi, la 10 ore, sosesc în Viena.

Temerile Ungurilor.

Contele Károlyi Pista, un bărbat însemnat al ungarilor, care cunoscă bine pe Regina Elisabeta, și scie câte favoruri au obținut Ungurii prin ea, într'o depeșă ce a adresat din Carei unui prieten al său la Budapesta, își exprimă acum temerile pentru viitorul Ungariei.

„Încă nici-odată nu m'am temut în viața mea, zice contele maghiar. Acum mărturisesc cu ochii plini de lacrimi, că mi-e frică de viitor. *Imi tem patria. Am cauza de a mi-o teme! Dumnezeu și-a luat mâna de pe patria noastră. Neîmpedecând mâna uci-gașului, el a lăsat să cadă stéua protectoare a acestei națiuni*“

Testamentul Impăratesei

Testamentul împăratesei l-au desfăcut ieri. Castelul din Lainz în înțelesul testamentului, va rămâne arhiducesei Maria Valeria; villa Achilleion din Corfu va fi a arhiducesei Gisella. Averele bănească se va împărți între nepoți. Mai mult va primi mica arhiducesă Elisaveta, orfana moștenitorului de tron Rudolf. Bijuteriile și alte scule de aur, au fost vândute mai lunile trecute. Din prețul lor s'au acoperit cheltuelile castelelor din Lainz și din Corfu.

Inmormântarea.

Inmormântarea se va întâmpla Sâmbătă după amăzi la orele 4.

Biserica mare a „Capușinilor“ o pregătesc pentru primirea sicriului, îmbrăcându-o în negru. Sicriul împăratesei îl pun provisor în anticameră. 126 de sicrie se află deja depuse în această biserică, cuprindătoare a rămășițelor din familia domnitoare, — sicriul împăratesei Elisabeta va fi al 127-lea.

Monarhul nu se retrage.

Se vorbea tot mai mult și mai cu aparență de probabilitate, că în urma și acestei nenorociri, care a stors dela M. Sa Impăratul exclamația desperată: „Acum totul s'a sfârșit!“ — Maiestatea Sa nici nu va mai ținea în mâni frânele guvernării.

Știrea asta însă se desmice din locuri competente, Maiestatea Sa fiind hotărât a-și face înalta datorință și mai departe, până Ddieu îl va binecuvânta cu zile.

Serbările iubilare.

Să făcuse mai departe vorbă, că serbările iubilare vor fi cu totul sistate. Și știrea asta se desmice: Serbările proiectate pe 2 Decembre, împlinirea alor 50 de ani dela urcarea în tron, se vor ține a, cu deosebire numai că unele părți din ele se vor lăsa afară

Conferențe învățătoarești

Conferența din Făgăraș.

(Urmare)

Eată observările d-lui I. Căpăta:

1. Religiuinea.

De ore-ce scopul instrucțiunii în Religiuinea este, ca printr'nsa să înfluițăm într'un mod binefăcătoriu asupra creșterii religioase și morale a elevilor, urmând, că această țintă se va ajunge numai atunci, dacă învățământul nu va tinde la o învățare mehanică — de rost, — ci dacă se va nisa a desvolta cuprinsul învățăturilor religioase în mod intuitiv, așa, ca să se desvölte deopotrivă și spiritul și inima.

După cum este ales și arangiat materialul din Religiuinea în planul nostru de învățământ, putem dice, că nu se poate ajunge pe deplin scopul amintit mai sus, — și anume: pentru anul I. de școală sunt prescrise rugăciuni, ca „Tatăl nostru“, desvöltarea ideii despre D-zeu, — și astfel de istorisirii, pe cari copiii în etatea fragedă dela 6—7 ani, nu sunt nici pe departe în stare a le pricepe, neavând cunoștințele anterioare necesare spre acesta și lipsindu-le cu deservire ideile apercceptive.

Pentru anul II. și III. de școală sunt prescrise éráși rugăciuni, grele de înțeles pentru copii, cum sunt d.e.: „Pentru rugăciunile“, „Preasfântă Treime“, „Impărate ceresc“, „Fără de veste judecătorul va veni“ etc., ér încât pentru istorisirile biblice, sunt puse alături cele din test. v. cu cele din test. nou, prin ce se amestecă lucruri și întemplări din epoce diferite, cari aduc în confușiune pe elevi și le îngreunază înțelegerea și pătrunderea în spiritul întemplărilor și persónelor, despre cari se vorbește, pentru-că altul este timpul și împrejurările, în cari a trăit cutare și cutare persónă biblică din test. vechiu, și iarăși alte, în cari au trăit cele din test. n. Pentru anul al IV—VI sunt prescrise învățăturile dogmatice ale religiei noastre pe basa Catechismului, care éráși fiind prea multe și grele de înțeles pentru copiii din această etate, urmând de sine, că scopul urmărit prin acesta, pe deplin nu se poate ajunge.

Cred, că mai bine am putea statui materialul din religiuinea astfel: anul I. de școală: istorisirii religioase-morale ușore, luate din cercul cunoștințelor elevilor, pe cari să le pricepă și să pótă scóte din ele învățătura morală, fără greutate, — apoi să se trecă succesive la momente mai ușore din viața lui Christos precum: nascerea și pruncia, cu care ocaziune se pot face cunoșcuți cu unele cântece de stea, — apoi botezul, mórtea, învierea, — ér dintre rugăciuni numai acele să se iee, cari sunt tare scurte și ușore, precum: „Ingerelul“, — „Dómné tu ne-ai ajutat“, — „Dómné nóptea a trecut“ etc.

În anul II. se pot lua istoriile morale mai grele, desvöltarea ideii despre D-zeu și istorisirii biblice din test. v., dar numai din cele ușore de înțeles și mai scurte, de cari se află multe în viața patriarhilor, d. e.: Avram, Isaac, Iacob etc.

În an. III istorisirii biblice mai grele, cum se pot afla în epoca judecătorilor, împăraților și prorocilor, cari sunt ceva mai grele și mai complicate dar atunci și mintea elevilor este mai luminată ca în anii precedenți.

În an. al IV-lea: se pótă începe apoi mai pe larg cu viața, învățăturile, faptele și minunile Dlui Christos.

În an. al V-lea: viața și faptele Apostolilor, precum și unele întemplări mai însemnate din istoria bisericăscă.

În an. al VI-lea: se pot lua apoi învățăturile simbolice ale bisericei noastre, pe basa Catechismului, — dar și acum numai cele mai principale — și pe lângă aceste unele cunoștințe mai necesare din constituția bisericei, după statutul organic.

2. Limba maternă.

Limba maternă, după cum scim este centrul întregului învățământ popular, și, după Religiuinea, cel mai important. Scopul ei este de a deprinde pe elev, ca să-și pótă exprima clar și precis, atât verbal, cât și în scris ideile și cugetările sale, să pótă înțelege și prealții ce vorbesc și scriu și să pótă dobândi dexteritate în cetirea la înțeles și în accentuarea nimerită a materiilor de tractat. Spre ajungerea acestui scop este de lipsă a să lua partea cea mai mare din materialul de învățământ, de pus în normativul nostru școlar, cu observările următoare: În anul al II. de școală material din gramatică să nu se ia, ér materialul prescris în planul de învăț. pentru anul II. să se ia în anul III., cel din anul III. să se ia în anul al IV., cel din an. IV. într'al V. și cel dintr'al V. în al VI., ér formarea de cuvinte noué din rădăcini, prin terminațiuni și derivațiuni, dela an. III., precum și forma pasivă dela an. IV. să se ia numai în an. VI., în fine felul propozițiunilor secundare, precum și formarea de període, să se omită cu totul.

3 Limba maghiară.

Cu privirea la materialul din limba magh. observ în general, acea că este foarte îngreunător pentru elevii școlii populare. Mai cu samă cu începătorii întâmpină învățătorii nostri mari greutăți, — pentru învingerea cărora, se recere foarte mult timp, de unde urmează, că materialul din celelalte obiecte de învățământ trebuie mai mult sau mai puțin să se restrângă, făcând astfel loc și limbei maghiare. — Având în vedere, că legea statului ne obligă la învățarea acestei limbi — nu avem decât să ne împărțim timpul și materialul așa, încât după puțină să satisfacem și legii statului, dar nici celelalte obiecte să nu suferă mare stagnare în desvöltarea lor. În cât pentru aranjarea mater. observ, că în an. II. și III. să se propună numai exerciții verbale și memoriale, în an. IV. continuarea exercițiilor, — cunoșcerea literilor, scrierea lor și exerciții dese în cetire; în an V. traducerea propos. simple din magh. în rom. și viceversa, scrierea lor, conj. verb în timpurile principale, numărarea până la 100 etc.; an VI. continuarea celor din an V. dar într'un mod mai amplificat, analizarea zicerilor din punct de vedere gram. anticași recitarea de poesii și prosă mai ușore.

4. Computul.

Față de materialul din comput observ în general, că este bine ales și aranjat. Se înțelege, că și aci, ca și la alte obiecte, este de lipsă a urma principiului pedagogic, non multa, sed multum, — pentru aceea d. e. în anul I de școală, deși se prescrie ca material numerii întregi dela 1—10 și eventual și dela 10—20, totuși sunt de părere că mai bine să se facă deprinderile numai cu numerii 1—10, punându-se astfel o basă bună învățământului din comput cu acesti numeri, rămânând, ca numerii dela 10—20 să se desvölte în anul al II. de școală.

Celelalt material din anii următori după cum am zis mai sus, este bine ales, încât pelângă o propunere bună și metodică, se pótă ajunge la rezultatul cel mai înbucurător. — Asemenea se pótă zice și despre Geometrie.

5. Geografia și istoria.

Materialul de învățământ din geografie și Istorie fiind potrivit pentru școlile populare, nu am de observat, decât dóră față de Geografie, și anume

în ceea-ce privește pe celelalte continente afară de Europa.

Nu va fi de mare folos a espune cu deamăruntul totă descrierea acestor continente, — adecă după cum prescrie planul de învățământ și după cum se află ele espuse și în manualele de școlă, — pentru-că și așa viața poporului nostru dela sate nu pretinde astfel de cunoștințe — cari pentru el ar fi numai pierdere de timp și s-ar uita îndată după esirea din școlă. Ceea-ce totuși ar trebui luat cu privire la aceste continente, sunt țările acelea, despre cari se face amintire în istoria biblică și universală, precum si acele, de cari poporul are lipsă cu privire la trebuințele vieții practice. — Așa este de lipsă și țeranului nostru a sci d. e. unde e America, de ore-ce mulți dintre dênși, mai cu sémă de un timp încóce, se duc acolo și vin, fără întrerupere. — Din Asia trebuie să cunoască cel puțin Asia mică, Siria și Palestina — patria și locul de activitate al Dlui Chr. și al sfinților Apostoli. Din Africa, cel puțin Egiptul, despre care de atâtea ori se face amintire în Istoria biblică.

La finea materialului din istoria se face amintire, dar numai în câteva cuvinte despre constituția patriei și despre drepturile și datorințele cetățenilor. Având în vedere însă, că poporul nostru are mare lipsă de cunoșcerea drepturilor și datorințelor civile, și că din cauza necunoșterii acestora, de mulțori a pierdut multe cauze drepte; afară de aceea având în vedere, că și legea statului pretinde propunerea separată a acestui obiect în școlile populare; ba considerând, că și Ven. Consistoriul archid. încă a impus învățătorilor prin cerculari propunerea separată a acestui obiect — deși el se propune în legătură cu alte obiecte și mai cu samă cu geografia, cred că totuși ar fi cu scop a se lua și acest obiect în rândul celorlalte, și a se propune de sine stătătoriu, ca obiect deosebit.

6. Științele naturale.

Relativ la materialul statorit în planul nostru de învățământ pentru științele naturale (istoria nat., fizica și economia) observ, și adecă la materialul din fizică, că este prea vast, și în orele prescrise pentru acest studiu nu se pótă propune cu deamănuntul, așa încât să aibă și elevii folos, și să se eshaurieze și materialul prescris.

Ași fi deci de părere, ca unele din fenomenele magnetice și electrice, într'un cât ele nu se pot aduce în consonanță cu priceperea elevilor, lipsind mai la tóte școlile aparatele trebuincioase pentru acésta, și fiind și altfel grele de înțeles — să se omită. Asemenea să se omită și fenomenele chemice: oxigen, hidrogen, nitrogen, carbon, acid carbonic, acid sulfuric, gazul hidrocarbonic inflamabil, acidul sulfuric, chlor hidric, nitric etc., ca unele cari neputându-se aréta în natură și fiind și grele de înțeles pentru elevii școlii populare, nu pot contribui la desvöltarea spirituală a elevilor.

Față de dexteritățile tehnice: (cântare, desemn, gimnastică) neavând nimic de dis, încheiu observările mele, cu adausul, că planul nostru de învățământ, în general luat, — cu puțină excepție, — cuprinde maximul materiei, ce se pótă percurge într'un an școlar în școlile noastre pop., astfel că el pótă fi de ajuns chiar și pentru acele școlé, unde învățământul s'ar afla pe o tréptă mai înfloritoare. — Putem zice, că planul de învățământ din cestiune este un ideal, la care trebuie necontenit să tindem, cătră care trebuie necontenit să alergăm, — și când vom ajunge acolo, ca el să fie executat în tóte școléle din archidieceasa noastră, așa, după cum el se află depus în normativul școlar, — atunci putem zice că am ajuns la culmea chemării și noi învățătorii, și și școléle, cărora servim. Ddieu să ne ajute, ca să ajungem cât mai curând la acest ideal!

(Va urma.)

Dela Dobra.

— Raport special al „Telegrafului Român.” —
(Alegerea de protopresbiter. — Stări triste. — „Grănițerul.”)

Preaveneratul Consistor archidiececan, nimicind actul alegerii de protopresbiter, se vîrșit în luna lui Decembrie, în urma protestelor făcute de unii membri ai sinodului electoral și de unii parohieni din Dobra, a ordonat a se face nouă alegeri pentru sinodul electoral, cari alegeri au fost dat anză protestelor.

Făcute acestea, s'a rînduit nouă alegere de protopop, pe ziua de 24 August v. c. și cu conducerea acesteia a fost însărcinat ca comisar consistorial P. O. D. Nicolau Ivan protopresbiter și asesor consistorial.

Alegerii i-a premers celebrarea serviciului divin în biserică în chip sîrbătoresc, demn de însemnătatea actului, ce s'a făcut. Ca preoți pe lângă P. O. D. comisar consistorial au mai funcționat și d-nii preoți: Ioan Sîrb și Șofroniu Olariu.

Răspunsurile liturgice, după Dima, le a cântat cu o acuratețe exemplară un cor compus din vre-o 8 elevi ai seminarului „Andreian”, sub conducerea harnicului învățător din Deva Toma Roșu. Ca întotdeauna, așa și de astădată am admirat mult frumusețea acestor răspunsuri. Un tîeran bătrîn după eșirea din biserică se apropie de mine, scriitorul acestor șire, crezînd, că și eu am fost între d-nii coriști, și cu ochii plini de lacrimi îmi dîse: „D-șeu s'e Vă trăiască domnișorule, îți spun drept, că prin multe biserici am fost, și în de ale noastre, și în de ale „uniților” și de-a „papistașilor”, dar așa cântări îngeresci nu am mai auzit, și credem că m'e duc acasă mai creștin de cum am fost”.

La sfîrșitul serviciului divin P. O. D. comisar a rostit o frumoasă și instructivă vorbire. D-Sa prin cuvinte alese arată însemnătatea actului ce se va sîvîrși; arată, cum constituția bisericii noastre este cea mai liberală, îi conștientizează pe membrii sinodului electoral a-și lăpăda ori-șice interes personal, spre a nu fi muștrați mai tîrziu de conștiință. „Tot deauna când e vorba de vre-un interes al bisericii noastre, dîce D-Sa, una se fîm în cugete, simțiri și fapte. Biserica ortodoxă română ne-a fost în trecut cel mai puternic scut pentru păstrarea legii și limbei noastre românești. Precum în trecut, așa și în viitor, aceeași va rămănea, deorece armele ei sunt armele cinstei, păcii și dragostei: Vecinici se ne silim, ca năcuma, orbiți de patimi și interese personale, să necinstim sau să nu ne supunem legilor sale, dînd astfel privilegiuri de bucurie dușmanilor nostri. Ori și ce desbinare în sinul bisericii noastre, e un lucru nesocotit, primejdios atît din punct de vedere religios-moral, cît și național, și urmările ei triste veacuri de-a rândul le-am simțit și le vom simți”.

Caldă vorbire, a P. O. D. comisar, presărată ici colea cu aspre muștrări la adresa unora „orbiți de patimi și interese personale”, din parochia centrală, a fost ascultată cu deosebit interes, încălzînd și însuflețînd pe membrii sinodului, cari la fine s-au arătat plăcerea prin aplauze și strigăte de „trăiască”.

La 11 ore sinodul electoral se declară de deschis, alegîndu-se de notar de dl Ioan Petruțoiu. Urmîzî verificarea membrilor extraordinari, nou aleși. Prin acte se constată, că alegerile s'au făcut pretutindenea în ordine, fără pic de presiune din partea cuiva. Membrul Hădan obiectează, că de-orece membrii sinodului parochial din o filie au trimes în comuna materă pe 2 inși cu ordinul, că ei 40 de inși la număr, voiesc a fi ales de membru un alt individ, nu cel ales, dar parochul în calitate de președinte nu a voit să împlinescă dorința celor din filie, exprimată prin cei 2 trimiși, propune, ca actul alegerii să se nimicească.

Se constată, că preotul a purces corect, deorece la ori-șice alegere, ce se face în biserică noastră, numai cei prezenți u vot, și sinodul declară de verificat pe toți membrii nou aleși. Observ la acest loc, că acest sinod compus din 47 de membri, și prezenți de astădată 39 de inși, a fost format din toți d-nii preoți din tract și din membri foarte inteligenți, așa dîcînd trei părți o formau inteligența și o parte țărani.

Se cetese apoi protocolul luat în sinodul parochial al parohiei centrale, precum și cel luat în comitetul protopresbiterial, din care reese, că atît „votul colectiv” al parohiei, cît și candidarea comitetului, e pentru tustrei concurenții, anume: d-nii Avram S. Păcurariu, adm. protopresb. în Dobra, Gerasim Sîrb, profesor de teologie în Caransebeș, și Iosif Morariu, preot în Cuvîn.

Membri de scrutinii se aleg d-nii Ioan Morariu, preot, Ioan Muntean, notar și Ioan Petroviciu, în urma căreia se începe votarea prin seduli.

După ce votează toți membrii prezenți, se mai așteaptă 1/2 de oră prescristă, și apoi se face scrutinii. Se constată că d-nul Avram S. Păcurariu a întrunit 28 de voturi, din cari unul se nimicește, deorece

pe o sedulă a fost scris simplu numai „Păcurariu”, dl Gerasim Sîrb 7, și dl Iosif Morariu 3, din cari unul iar se nimicește pe motivul, că numele de botez a fost greșit, scriindu-se Ioan în loc de Iosif, iar pe o sedulă eră o socotă de prăvălie.

Alegîndu-se în urmă o comisiune verificătoare, constatătoare din 4 membri, președintele prin cuvinte alese mulțamește membrilor pentru buna ordine și liniște observată la acest act mare, și declară sinodul de închis.

D. M.

(Va urma.)

Alegerea dela Năsăud.

La 9. September n. s'a sîvîrșit alegerea suplimentară de deputat dietal în cercul Năsăudului, fiind reales tot fostul director al gimnasiunii, dl I. Ciocan.

„Gazeta Trans.” se ocupă la locul prim, în articol de fond cu realegerea d-lui Ioan Ciocan de deputat în numitul cerc — despre care în același număr are și o corespondență din Năsăud, — învinuindu-l, că a concurat pentru postul de profesor de limba și literatura română la universitatea din Budapesta, sciînd că postul este incompatibil cu postul de deputat dietal, a primit postul de profesor și și-a depus mandatul de deputat, er când a fost la adecă, și-a tras sîma și erăși s'a candidat și ales de deputat, de unde firesce urmîzî, ca să renunțe la postul de profesor. Mai cîercă apoi după motivele ascunse ale dlui Ciocan, pentru cari totuși preferă a renunța la postul de profesor și a rămănea deputat.

Noi dăm cu socotă, că dl Ciocan scie ce face, dar corespondentul precum și autorul articolului „Gazetei” sunt în rătăcire cu pretinsa incompatibilitate.

Pentru că în sensul art. de lege I. din 1875, §. 1, punctul f, postul de profesor la universitatea din Budapesta este compatibil cu postul de deputat dietal, (repositul Al. Roman încă a fost și deputat și profesor 21 ani), în sensul §-lui 8 însă deputat, care primesce un post ce atîrnă dela denumire, deși compatibil cu postul de deputat, numai prin realegere își pôte ține postul de deputat, la care trebuie să renunțe în 48 de ore dela publicarea denumirii.

Acastă lege, credem noi, esplică procedura d-lui Ciocan, care verosimil își va ocupa și catedra de profesor și va beneficia și de postul de deputat.

Ear încât privesce pe Năsăudeni, ei și de astădată au ramas consecuenți cu privire la „solidaritate” și la „programul național”. Ei totdeauna au ales, și încă tot deputat guvernamental.

Masa studenților.

Marți în 1/13 l. c. s'a deschis „Masa studenților” la inst. „Albina” din loc, pentru anul școlar 1898/9.

Directorul esec. P. Cosma și de astădată a accentuat, că intențiunea institutului „Albina”, când a înființat acest adăpost, nu a fost numai ca să provadă cu nutreiment pe studenții lipsiți, ci mai virtos ca să vină într'ajutoriu acelora, cari au calitățile și ambițiunea a studia, ca să devină bărbați harnici și zeloși apărători ai poporului românesc, deci pretinde, ca să studieze bine, și atît în școală cît și în societate să aibă purtare neeseceptionabilă.

De aceste vederi condusă direcțiunea, a eliminat pe aceia, cari în anul școlar espi-rat s'au neglijat și au obținut calculi rei.

Tot astfel va urma și în viitor.

Din 50 studenți primiți 36 sunt vechi, 14 noi.

Concursul a fost publicat numai pentru 8 locuri, au încurs însă 63 cereri, deși numai cei înmatriculați la școlele medii din loc au putut concura, și deși publicarea s'a făcut numai după 1 Sept. pentru 9 Sept. și se scia din praxă, că cei din clasele inferioare nu vor putea fi primiți.

Internat! internat! Când va veni împărăția ta?

Noutăți.

Consistoriul archidiececan. Din incidentul tristei întâmplări a trecerii din viață a Maiestății Sale împărătes-regine, consistoriul nostru archidiececan în ședința sa extraordinară ținută Luni, prelângă cele comunicate în numărul trecut a mai luat concluzul: de a se trimite Maiestății Sale împăratului rege o adresă de condolență în numele întregii noastre provincii metropolitane.

În sensul acesta a încunoscînt pe celelalte consistorii eparchiale. Adresa se va trimite pe calea consistoriului metropolitan, ca unicul organ competent a vorbi în numele provinciei noastre metropolitane.

Însoțire sistem Raifeisen, în Răchita. Statutele însoțirii Raifeisen din comuna Răchita, au fost provăzute cu clausula de aprobare de tribunalul din Sibiu. Constituirea fiind făcută încă pe la începutul anului curent, rămănea numai, ca se-și începă activitatea cît mai curînd. Despre întemeierea acestei însoțiri și speranțele ce frații nostri din Răchita lăgă de această însoțire, publicăm într'un număr viitor corespondența primită.

Parastas pentru Br. Ursu s'a celebrat Duminecă în biserică gr.-cat. din loc prin protopresbiterul V. Russu, asistat de preoții Togan și Bunea, în prezența comitetului fondurilor grănițarești, în frunte cu vice-presidentul C. Stezar și a unui însemnat număr de parochiani.

Rusia împotriva anarhistilor. Diarul rusesc „Novosti”, termină un articol forte călduros pentru Monarchul nostru din incidentul asasinării Suveranei, cu cuvintele: „În ordinea de zi a conferenței, ce se va întruni în timpul cel mai apropiat pentru a se consulta asupra propunerii de pace a Țarului, trebuie să se cuprîndă și măsurile de apărare, ce sunt a se lua în contra anarhiei.”

Medic în cercul Arpașului înf. a fost ales cu aclamație, dîlele aceste, d. Dr. George Moldovan. Au fost 6 compe-tenti, între cari patru români, 1 ungur și 1 jidan. Primpretorul n'a pus în candidație decât pe un Român, pe ungurul și pe jidanul, din cauza — se dîce — că ceilalți români ar fi „dacoromaniști” și prin urmare primejdioși pentru țara Făgărașului.

Jaf în averile publice. Sărkány Mór patriot și cassar la sedria orfanală din Karczag, a defraudat suma de 40,000, fl. din banii orfanilor. S'a pornit cercetare împotriva lui. Înainte însă de a se finalisa, hoțul — a murit. Au ramas însă controlorii și poporul contribuent!

Alegerea de deputat a Drului Popovici. În 13. September n. s'a ținut în Cămpulung (Bucovina) adunarea pentru alegerea unui deputat român la Reichsrath. Adunarea a reușit splendid. Au luat parte aproape 800 alegători români, aclamînd de deputat pre Dl. Dr. Popovici, care a ținut un însuflețitor discurs-program.

Atentat împotriva archiducelui Victor Ludovic. Aprope în același timp cu asasinarea Suveranei noastre eră să se comită un atentat la Fiume în contra archiducelui Victor Ludovic. Foile ungurești relatîză faptul astfel: Archiducele plimbîndu-se pe cheiu observă, că e urmărit de o persoană purtînd un stilet la sine. La început nu i-a dat atenție. După-ce însă observă, că figura suspectă se apropie tot mai mult de el, archiducele se hotărî a-l prinde. La cîteva minute eșind iarăși la primblare, archiducele simți apropiindu-se individul pe la spate. Repede s'a întors și a pus mîna pe el. Străinul simțînd, că e mai slab, s'a zmcînt și a tulit-o la fugă.

Archiducele însuși a istorisit incidentul.

Panamă la fabrica de vapore din Buda. De vre-o două luni decurge cercetare la fabrica de năi din Buda, descoperindu-se abuzuri ne mai auzite. Resultatul cercetării

făcute de o comisiune investigătoare dela societatea de navigațiune dunăreană din Viena, e că au fost amovați toți funcționarii superiori dela fabrică și deținut un muncitor. S'a constatat, că Mally, cassarul, a defraudat douăzeci și una de mii floreni, și că din depositul de material de construire lipsesc lemne în preț enorm!

Cercetarea s'a făcut acum (după 15 ani) în urma unei arătări. În cursul controlului cineva a dat foc magazinului de lemne! Focul, care n'a făcut mari stricăciuni, a fost pus de un muncitor, mituit de cătră controlorul dela cassa fabricii!

Frumose moravuri!

Mai nou.

La înmormîntarea M. S. Impărătesei-Regine Elisabeta, vin să iee parte în persoană Impăratul Germaniei și Regele Albert al Saxoniei, er Țarul Rusiei va fi reprezentat printr'un Mare Duce, Regele Italiei prin principele de corună, Regele României de asemenea prin principele de corună, Regina Angliei prin principele de Connaught, etc.

După o altă versiune Regele României și al Sărbiei merg în persoană la înmormîntare, plecînd aji, Joi, spre Viena.

M. S. Monarchul va pleca, îndată după înmormîntare, la Ischl, unde re-tras și în singurătate va petrece 2 luni în cel mai mare doliu.

VARIETĂȚI

Un căne — defraudat! Așa? Apoi atunci dacă-i drept că similis simili gaudet, bucură-te Krivány băcsi!

Dar iată povestea cănelui. O descriu doi Francesi în o fîie Parisiană, ca un curios și un măsurător al intelligenței animalelor.

Lucrul s'a întemplat în Invernes, oraș scoțian. Francezii mergînd pe stradă, întâl-nesc un căne avînd atîrnată de gât o lădiță cu lăcat și cu deschizătură pentru aruncat bani în ea. Pe lădiță era scris, că cu ea se cerșesce „pe sama casei orfanilor”. Un francez scosese un penny (ban) și voi să-l pue în lădiță, dar cănele deschise gura, în semn că mai bucuos l'ar primi el în gură, decât în „lădița oficioasă”. Francezul i-l puse dară în gură. Cum avu banul, cănele ținu o fugă până la brutarul din strada Y., și pusă jos banul, înaintea tarabei. Brutarul luă banul, dete cănelui o frauzelă de jumătate de penny, iar altă jumătate de penny i-o puse în lădiță. Cănele mîncă repede și după-ce în acest chip a „dafraudat” din banii orfanilor, o luă pe stradă mai departe la cerșit. Cei doi francezi, cari au urmărit arătarea, au rămas uimiți de ce au vîdut.

Nu s'au putut stămpăra, ci au mers la brutar și l'au întrebat asupra lucrului. Aci au aflat, că în realitate cănele numai li s'a părut de-o categorie cu Krivány al Aradului, de fapt e de sute de ori mai nobil: el e un adevărat binefăcător, colectant public în favorul orfanilor, nu defraudant din banii lor. E dresat anume așa, ca să cerșese și cu banii să vie la brutărie, unde pe jumătate din prețul banilor i-se dă de mîncare, iar jumătate să pune în lădița dela gâtul lui, de unde îi scôte direcția casei orfanilor. El știe, că capătă pîne dacă duce bani la brutar, și fiind că altă mîncare nici nu-i dă nimenea, el adună forte sirguincios totă ziua. Il cunosc în tot orașul.

A întîles-o... Vilma: Simt dragă pre-tină, că sub îngrijirea noului nostru medic tîner, n'o se m'e fac sănătosa!..

A d-a: Ce naibă? Atăta-i de frumos?..

Oftarea defraudantului... Aparința înșală atît de tare, și totuși n'o încue nimenea!..

Din public.

Mulțamită.

Mult ași dori, să esprim mulțamita mea fiecărui dintre numeroșii amici și cunoscuți, cari din incidentul încetării din viață a mult regretatului și neuitatului meu fiu, prin condolența lor au cercat a alina durerea mea; neputînd-o însă face, îi rog să binevoiescă a primi pe această cale cele mai căldurose ale mele mulțamite.

Abrud, luna Septemvrie 1898

vîd. Francisca St. Șuluțiu, n. Tobiasiu

Nr. 449/898.

[169] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile vacante din comunele însemnate mai jos, se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Brădățel, cu salariu anual de 600 corone, și anume din fondul școlar 100 corone, din interesele împrumutului de stat 80 corone, din repartitie dela popor 420 corone, cuartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

2. Gothatea, cu salariu de 300 fl., și adevărat folosul dela pământul școlii arătoriu și fâneață 235 fl. în bani gata 35 fl., lemne 3 orgii, din care se încălzească și școlă, 30 fl. cuartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

3. Tămășesci, cu salariu de 300 fl. prin repartitie dela popor, cuartir natural în edificiul școlii, și lemne de ajuns pentru încălzit.

Dela reflectanții la aceste posturi se recere se se prezenteze până la alegere în vr'o Duminecă ori sârbătoare la biserica din comuna la care a concurat, spre ași arăta dexteritatea în cântările bisericesti și pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea școlii și modul de plătire al salariului.

Învățătorul ales la vr'una din aceste școli e datoriu să țină și prelegerile în școlă de repetiție împreună cu instruirea în cântările bisericesti, va fi obligat a cânta (Dumineca și sârbătore) în strană, având a conduce cu școlari și cântările liturgice în biserică.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au să-și așternă suplicele lor concursuale instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat.

Ilia, la 12 August 1898.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. al Iliei, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Avram P. Păcurariu,
protopresbit.

Nr. 425—898.

[168] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător al doilea dela școlă confesională gr. or. română din Ucea superioară, protopresbiteratul Avrighului, se scrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Salariu anual de 300 fl. v. a. parte din repartitie dela popor, parte din ajutorul dela stat; b) cuartir natural; c) Lemne necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător să-și substearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Avrigh (posta Avrigh, Felek, Szabvármegye) până la termenul susindicat.

Avrigh, 18 August, 1898.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parochial competent.

Ioan Căndea
protopop.

Nr. 216—1898.

[167] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela datul de față.

1. Bucium-Cerbu, salariu anual 300 fl. din repartitie, cuartir, grădina și lemne de foc.

2. Bucium-Isbita, salariu 300 fl. din repartitie, cuartir și lemne.

3. Bucium-Sat, salariu 400 florini, solvit în rate lunare anticipate, cuartir, grădina și lemne.

4. Buninginea, salariu 300 fl. din repartitie, cuartir și lemne.

5. Cărpiniș, salariu 300 fl. din repartitie, cuartir și lemne.

6. Ciuruleasa, salariu 300 fl. din repartitie, cuartir și lemne.

7. Roșia cu Corna, salariu 300 fl., cuartir și lemne.

8. Pătrângenii cu Valea-Bulzului, salariu 300 fl. și adevărat 113 fl. din venitul regalului, 10 fl. 50 cr. interesele după obligațiunea de stat, restul din repartitie, cuartir, grădina și lemne.

9. Trîmpoiele, salariu 300 fl., cuartir și lemne.

10. Zlatina, cu Vuloriu, salariu 400 fl., relut de cuartir 50 fl. și lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, își vor substerne cererile instruite conform legii subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Concurenții la posturile Nr. 1, 4, 5, 7, 8 și 10 să binevoiască a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică, spre a-și arăta dexteritatea la cântări și tipic, asemenea și cei-ee vor reflecta la postul Nr. 3, cu adăul, ca cei cu calificațiunea mai bună și cu cunoscințe musicale, spre a putea forma cor vor fi preferiți.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Abrudului în conțelegere cu comitetele parohiale

Abrud, 1 August 1898.

Petru Popovici,
protopresbiter.

Nr. 352/898.

[170] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile elementare mai jos însemnate în protopresbiteratul Brașovului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Rom.” și anume:

1. La Turcheșiu un post de învățătoriu cu salar de 300 fl. din repartitie dela popor, și relut de cuartir.

2. La Zizin, un post de învățător și cantor, cu salariu de 300 fl. parte din repartitie dela popor, parte din averea bisericeii, și cuartir în edificiul școlii.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, să-și înainteze cererile concursuale instruite în sensul legilor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul dat.

Brașov, 2 August 1898.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Ioan Petric,
protopresbiter.

Nr. 421—1898 protpresb.

[165] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale gr.-or. române din mai jos însemnatele comune din protopresbiteratul Sighișorei se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul „Telegraful Român”.

1. Ródész, cu salariu anual de 300 fl. și anume: dela stat 240 fl., dela popor 50 fl. în viptuale 10 fl., cuartir și lemne.

2. Seleușul-mare, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne.

3. Nadeșul-Săseș, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne.

4. Archita, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

Concurenții au să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică din parohiile amintite, spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesti, — și să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigoare până la termenul susindicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sighișora, 12 August 1898.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișorei.

În conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Nr. 97—1898

[172] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învățătoriu la școlă comunală din Racovița se scrie concurs cu termenul de 26 Septembrie 1898.

Emolumente:

1. Salariu anual de 300 fl. v. a. din cassa alodială, eventual ajutor de stat încă de 100 fl. v. a.

2. Cuartir în natură, grădina și relut de lemne 16 fl. v. a.

3. Dela concurenți se recere să aibă diplomă de calificațiune, eventual absolutoriu pedagogic; să fie de naționalitate română, să fie versat în cantul și tipicul bisericesc, având datorința a compune un cor și a cânta în Dumineci și sârbători la serviciul divin cu elevii de școlă; cei cunoscători de note sunt preferiți.

4. Concurenții au să se prezente în comună în vr'o Duminecă sau sârbătoare, spre a-și arăta aptitudinea în cântările bisericesti.

5. Concurenții au de a-și așterne suplicile „Scaunului școlar comunal din Racovița”, p. u. Felső-Sebes, com. Sibiiului.

Racovița, în 8 Septembrie 1898.

Valeriu Florianu,
președintele scaunului școlar.

Se află de vânzare

Portretul

Exelenței Sale, Înalț Preasfântului Domn

Miron Romanul,

Archiep. și Metropolit.

Prețul fl. 1.—

Librăria Tipografiei archidiececane, Sibiiu.

Pentru a înlesni și celor mai lipsiți copii de școlă procurarea de **cărți didactice**, ne-am decis a *reduce prețurile* la următoarele manuale:

Abecdar pentru școlile pop. rom. de Z. Boiu, legat dela fl.	—24	la fl.	—20
Aritmetica de V. Roman leg.	—	—	—08
Carte de cetire I. de Z. Boiu, leg.	—	dela fl.	—40
II. „ ”	—	—	—32
Elemente de geografie de Z. Boiu	—	—	—30
Geografia de V. Roman	—	—	—08
Istoria naturii și fizica de Z. Boiu	—	dela fl.	—30
„ patriotică de Z. Boiu	—	—	—30

Librăria Tipografiei archidiececane, Sibiiu.

În Tipografia archidiececană din Sibiiu a apărut zilele acestea o broșură intitulată

DOTAȚIUNEA CLERULUI.

Reflexiuni asupra proiectului de lege despre întregirea venitorilor preoțesci

de

ILIE DINURSENI.

Broșura se estinde pe 147 pagini și are următorul cuprins:

Un studiu asupra proiectului de lege mai sus numit, care s'a publicat în mai mulți numeri ai „Telegrafului Român” din anul acesta. Memoriul dela 1850 al episcopului, mai târziu metropolitului

ANDREIU baron de ȘAGUNA,

asupra dotațiunii clerului; apoi proiectul de lege despre întregirea emolumentelor preoțesci și în urmă interesanta motivare, cu care ministrul cultelor și instrucțiunii publice a prezentat dietei acel proiect, și pe care diarele române au publicat-o numai în scurte excerpte.

Fiind chestiunea dotațiunii clerului actuală, credem, că autorul acestei broșure a făcut un bun serviciu biserecei române, dând ocaziune clerului a cunoșce cât mai de aproape numitul proiect care privesce atât de deapropie soarta lui. Este în interesul bisericeii că proiectul să fie cunoscut în cercuri cât mai largi, de aceea o recomandăm mai ales atențiunii clerului nostru, precum și a acelor, cari se interesează de mersul afacerilor noastre bisericesti.

Prețul 1 coronă.

Se poate procura din

Librăria Tipografiei archidiececane, Sibiiu.